áris, jan. 4. Thiers az uj év számos üdvözletet kapott, többi ati uton Rómából Manteuffeltől esemény véget ért, s a lakos- endelt csapatbeszállásolás fel- tt.
erlin, jan. 4. Storck tábornok alitás főnöke porosz állammi- ett kinevezve.
st, jan. 4. A buzában kevés , az árak tartják magokat, ára változatlan

yilt tér.

verési hirdetés.

Igmándi József
telekkönyvi előadó.

OLÁH KÁROLY.

Az igazgatóság.

1872. IV. évfolyam. **4. szám.** **Szombat. január 6.**

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. | ½ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ | Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz, Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyebütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: Minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Kételü fegyver.

Lónyay Menyhért kormányelnök a sát.-a.-ujhelyi képviselőválasztásánál megbukott és az ellenzék jelölte Matolay Elek lett győztes.

Tekintve azon elvitázhatlan tényt, miszerint városokban a választók többsége értelmes és szabadelvü férfiakból áll, az ellenzék ezen győzelme magyarázatra nem szorul.

De a fővárosi jobboldali sajtó, fájlalván az előzmények után épen nem várt és az érdekelt kormányelnök személyes jelentőségénél fogva kétszeresen sulyos veszteséget, több oly okot és hirt hozott fel, melyek által részint a jobboldal bukását kimenteni, vagy legalább szépitgetni, részint az ellenzék győzelmi örömét megkeseriteni igyekezett.

E hirek forrása és terjesztési közege legalább is gyanussá teszik előttünk hitelöket; mindazáltal azok egyikére, alább következő okokból, néhány megjegyzést kivánunk tenni.

Az utóbb emlitett hir szerint ugyan is, Lónyay bukását a katholikus papság okozta, mely a protestáns minisztertől, politikai meggyőződése ellenére is, megtagadta volna szavazatát.

E hir, mely különben csak az ellenséki győzelem politikai jelentőségének kicsinyitésére czéloz, sokat veszít ugyan hiteléből azon, ugyancsak jobboldali lap által tett állitás folytán, miszerint Lónyayt épen saját hitsorsosai buktatták meg, mivel családja azon kevés előkelő protestans családok egyike, melyek a jobboldalhoz szítanak. De különös figyelmet érdemel ama hir azért, mivel az ugyancsak kormánypárti „Reform“ annak a kormány által eszközölt terjesztésére útalva, azon következtetést vonta belőle, **hogy a kormány a katholikus klerussal most már végképen fog szakítani!**

A kormány tehát szakítani kivánna azon katholikus klerussal:

melynek kedvéért kormányra jutása óta hátráltatja az állam és egyház közötti viszony fontos kérdésének megoldását;

melynek kedveért meggátolja a népnevelés szabadelvü alapra való helyezését;

melynek kedveért minduntalan elodázza a polgári házasság intézményének létesitését;

szóval, melynek kedvéért a szellemi haladás legfontosabb lépéseit folyton akadályozza.

Ha nem vesztettük volna el rég minden hitünket a kormány szabadelvüsége iránt és jobbrafordulása legcsekélyebb reményével birnánk, a „Reform“ idézett következtetéséhez részünkről azon további következtetést füznők, hogy a kormányelnök sátoralja-ujhelyi bukásának oka egyszersmind azon kárhozatos magaviselet megváltoztásának leend szülője, melyet kormányunk a vallási és szellemi érdekekkel szemben eddigelé tanusitott!...

Igy azonban a kormány meghasonlása a katholikus klerussal semmi egyebet nem jelent, mint azon természetes tény bekövetkezését, miszerint a kételü fegyver előbb utóbb megsebzi saját birtokosát.

Mert a katholikus klerus kételü fegyver, mely addig védelmez valamely pártot, mig ínyére valónak találja s mely azonnal ellene fordul, mihelyt érdeke megkivánja.

Ha azon zászlón, mely alá gyülekeztünk, még egyéb is állhatna, mint a honszeretet és szabadelvüség jelszava, ugy a kormány és a klerus közötti meghasonlás fölött, annak kétszeres elvi jelentőségénél fogva, pártfelekezeti kárörömet is éreznénk...

Mi azonban csak a multat sajnáljuk, melyben a kormány és klerus közötti benső frigy a vallási és szellemi haladás terén oly eredményeket szült, minőek a szentszékek törvényesitése, a katholikus kongressus hirhedt munkálata és a zsidók között támadt hitszakadás.

A világtörténet minden lapja bizonyitja, hogy a katholikus klerus — dicséret a kivételnek — több setétséget terjesztett az emberiség szellemére, mint a mennyi világosságot deritett arra maga a vallás.

A mi kormányunk pedig, mely eddig a klerusban hü szövetségesét birta, csak azért akar vele szakitani, mert nem engedi magát többé felhasználni elkalmas választási kortesül...

A szakitás üdvös volna, de nem az ok, mert: a czél kiderül és elkedvetlenit...

Azonban ki kell fejeznünk kételyünket affelett, hogy e szakitás a kormány részéről komolyan szándékba vétetni czéloztatnék.

Jól tudja a kormány, mit veszítene e szakitás által: saját lételét tenné koczkára; pedig a kormánynak a hatalom maga lelki üdv, mit nem könnyen tesz ki esélyeknek.

Egyébiránt figyelemmel kisérjük a dolog fejlődését.

Lehet, hogy a szabadelvüség e szakadás jele alatt jutand győzelemre, a kételü fegyver segélyével!

Elvárjuk!

Rott Jakab.

= A magyar kormány és egy jobboldali lap. Ugy látszik csakugyan valósul az, hogy a kormánypárt és deákpárt nem ugyanazonos többé, mert már maga a Pesti Napló is élesen kikél a kormány ellen, mint a mely Magyarország ügyei felett egy idő óta Bécsben tanácskozik. De halljuk e jobboldal tekintélyes pártközlönyt magát. A nevezett lap tegnap reggeli száma irja: (A magyar kormány Bécsben.) Egy idő óta, ha tudni akarjuk mikép állanak házi ügyeink, ujra a bécsi lapokat kell lesnünk, ujra bécsi hirekre kell várakoznunk. Már egészen elszoktunk Bécs felé nézni, ha fontos hazai ügyek eldöléséről volt szó most, ugy látszik, ujra fölelevenedik a régi szokás. A miniszterelnök Bécsben van; ott van a pénzügyi, keresk. és közlekedési miniszter. A kormány tagjai nem csak hetekig Bécsben időznek, hanem a legfontosabb állami dolgokat ott végzik, Bécsben formalis minisztertanácsokat tartanak. Bécsben folynak a nagyfontosságu alkudozások a horvátokkal, ott intéztetik el a nagy vasuti ügy; ott alkudoznak másnemü nagy horderejü pénzügyi manipulatiok fölött. Mi részünkről azt sem értjük teljesen, miért kellett ép az osztrák fővárost a horvátokkal meginditott alkudozások szinhelyévé tenni. Ő felségének az ügy egyes stadiumairól, vagy a befejezett tanácskozásokról ugy is referálhattak volna, vagy talán ő felségét ez alkalomra mégis rá lehetett volna birni magyar fővárosának meglátogatására. Azt azonban épenséggel nem értjük, miért kell a vasuti ügyet Bécsbe befejezni, miért kell mindenféle más kérdésről az osztrák fővárosban határozni? Bécsi vasuti és másnemü pénzintézetek emberei Pestre jőnek, hogy itt a magyar kormány tagjaival szóbelileg érintkezzenek, és itt nagy ámulatukra azt látják, hogy a magyar kormánytagok székhelye egy idő óta nem Pest, hanem Bécs. Nem fektetünk mi e mindenesetre különös körülményre nagyobb sulyt, mint a mennyit az valójában megérdemel, hanem a dolgot meg kellett emliteni, már csak azért is, hogy eleget tegyünk azon szabálynak, mely szerint: principiis obsta.

= A magyar kir. tud. egyetem senatusa legutóbb tartott ülésében Toldy Ferencz inditványára kimondotta, hogy a tudori latin eskü forma magyar nyelven fogalmaztassék s minden vallásfelekezet számára egyenlő esküforma készittessék.“

= A hivatalos lap tegnapi száma közzé teszi a következő szentesitett törvényczikkeket: A bor és hus fogyasztási adótörvény és szabályok módositása és ezek érvényének meghosszabbitása iránt; az irtványokról; az 1872. jan. és febr. hóban viselendő közterhekről és fedezendő államkiadásokról; a bélyeg és illetékek, valamint a dijak iránt fenálló szabályok érvényének meghosszabitásáról.

A törvényhatóságok szervezése.

⁂ A törvényhatósági választásoknál némely vidéken még szóban jön a — nemzetiségi kérdés is.

Ezen ezer fejü kigyó mindenütt emeli fel fejét. Es a kormánypárt a zavarosban folyton halász.

Van több vidék olyan, hol nem az országos, hanem a nemzetiségi pártok állnak egymással szemközt. És különös tüneményt látunk mi e körülménynél; ugyanis a jobboldal eddig folytonosan azzal vádolta az ellenzéket, hogy — a nemzetiségekkel czimborál; mint elég szemérmetlen volt ezt közelebb a pestmegyei jobboldal is nyilvánitni. Azonban erre példát soha senki még nem hozott fel, mert az ellenzék e hazában csak egyenlő polgárokat akar ismerni, de eszközéül soha nem szegődött a nemzetiségi politikának.

Hanem a jobboldal másként tesz. A törvényhatóágok rendezésénél legalább azt látjuk, hogy odaszegődik a románokhoz, szerbekhez, tótokhoz, stb. csakhogy — uralmát fentarthassa.

Példa legközelebb Krassómegye. Itt a magyarfalók, a délszláv izgatók főhadiszállásán a megyei valasztásoknál a jobboldal győzött. És most kérdjük, miként lehet azt öszeegyeztetni, hogy a mostani kormányzással elégedetlen románnemzetiség a kormánypárttal szavaz? — Feleljen e kérdésre kiki a maga véleménye szerint.

Bácsmegyéből a „Napló“ azt irja, hogy a tisztujitás a deákpárt „nagyszerü“ győzelmével történt meg.

Zólyomban pedig gyönyörüséges pártélet lehet. Az ottani főispán — mintha épen belügyér volna, — ugy törvénytelenkedik a párturalom érdekében. Mit tett közelebb is? Megszervezte a megyét — önhatalmulag.

Van a megyei bizottmánynak 144 tagja, kik közül százat a főispán számüzött, illetőleg nem hivta meg őket az alakuló gyülésre.

Összeült az idétlen bizottmány, a főispán kinevezte a kijelölő bizottságnak mind a hat tagját. Majd később, nem hallgatva senkire, az alispánságra kitüzött — egy egyént, hogy abból válaszszanak. Akadt aztán jó lélek, a ki a törvénytelenségek e sorozata ellen felemelé tiltakozó szavát, de a főispán — hatalmának öntudatában — rákiáltott: én nem fogok engedni egy tapodtat sem!

És Tóth Vilmos behunyt szemmel nézi mindezeket!

Ily eljárás mellett aztán a kormánypárti közlönyök zenghetnek dieséneket a jobboldal győzelmének.

Fenhangon hirdetik ugyanis a „jobbak“ táborából, hogy csak három megye maradt meg ellenzékinek, Pest, Bihar, Heves.

Es nyilvános ferdités. Hát Csongrád, Torna, Abauj, sat? Mind baloldali.

A következmény majd megmutatja, — mily erős a kormánypárt?

Külföld.

= A versaillesi ujévi fogadtatás inkább magánjellemü volt. Senki sem tartott beszédet, hanem a diplomatiai kar tagjai külön külön adták át szerencsekivánataikat a köztársaság elnökének. Az ünnepély alkalmával Thiers Arnim gróf német nagykövettől levelet kapott, melyben az mondatik, hogy miután a grófnak még nincs szerencséje a párisi diplomatiai testülethez tartozni, — a gróf római követi állomásától még föl nem mentetett, — nem csatlakozhatik a diplomatákhoz üdvözleteinek kifejezése végett. „Ezen halasztás — irja a gróf — nem gátol engem, hogy exciádnak a legtiszteletteljesebb szerencsekivánataimat átadjam s bizonyitsam, miszerint csak kormányom gondolatainak adok kifejezést, midőn önnek terhes és hazafias teendői teljesitésében minden képzelhető sikert kivánok.“ — Ugyan ez alkalommal Thiers a spanyol dynasztia iránti rokonszenvét fejezte ki Olozaga spanyol követnek.

= A német császárnak ez év első napján nyilt először alkalma, hogy saját fővárosában üdvözölje az uj évet, s mondjon nehány oly szót, melyből a nemzetközi politika állására következtetéseket vonhatni. Mint sok másban, ugy e tekintetben is Berlin lett Páris utóda s ma nem a Szajna, hanem a Spree partjairól várja a világ ama hatalmas szózatot, melyből a béke szilárdságának reményét meritheti. Vilmos császár hétfői beszéde, melyben minisztereinek és tábornokainak a mult év nagy sikereért köszönetet mond, egész terjedelmében nincs ugyan még előttünk, de a távirati kivonat is mutatja, hogy az europai béke egy uj zálogát birjuk benne. A többek közt azon reménynek ad kifejezést, hogy a béke hosszu időre van biztositva s ez időt a nép szellemi és anyagi javainak kifejlesztésére akarja felhasználtatni. Ha Németország hü marad császárjának ezen magasztos programmjához, akkor Europa a folyó évvel a béke egy ujabb hosszu korszakába fog lépni.

= A szeptemberben elnapolt portugal cortes e hó 4-én gyült össze s a király a szokásos szertartásokkal személyesen nyitotta meg az uj ülésszakot. A trónbeszéd — a távirati közlemény szerint — hosszu és fontos s főleg azt hangsulyozza, hogy az alkotmányon a kor szabadelvü szellemében számos módositás tétele lön szükségessé. Nézetünk szerint van Portugalliában elég szabadság; inkább szükséges ennél a jó közigazgatás, a már létező, s mint állitják, papiron kitünően rendezett népoktatási rendszer gyümölcsözővé tétele, s a mi mindennek alapja, a fegyelem és erkölcsiség a köz és magánéletben.

UJDONSAGOK.

*** Felhivjuk t. olvasóinkat, hogy az előfizetési dijakat legfeljebb jan. 8-dik napjára sziveskedjenek beküldeni, mert azoknak, kik az előfizetési dijakat be nem küldik, a hétfői számon tul lapot nem küldünk. Kénytelenek vagyunk ezt tenni a rendetlenségek kikerülése végett Az előfizetési pénzek Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseibe intézendők.**

* **Harsányi Gabor** városi tanácsnok temetése tegnap kitünő részvét nyilvánulásával ment végbe. Mind a háznál, mind a templomban igen nagy közönség jelent meg, s az utczák is, hol a halotti menet elvonult, telve voltak. A templomban — a hirtelenül roszul lett Révész Imre helyett, — Révész Bálint püspök mondott az elhunyt felett szép imát, s remek beszédet; minek hatása és becse annál nagyobb vala, mert a szertartás előtt csak pár óranegyeddel kéretett fel a lelkészi teendőknek végezésére. — A koporsót az elhunytnak tiszttársai, barátai s rokonai mind a templomba, mind onnat a temetőbe kézen vitték. A sirkertbe is igen nagy közönség kisérte ki. — Átalában kitünő volt az elhunyt iránt az érdekeltség; nem is oknélkül, mert a város pótolhatlan tisztviselőjét, a haza tártorithatlan hü fiát, a társadalom az elvek és a tiszta jelemben egyik legszebb példányát vesztette el a derék férfiuban.

* **A néhai Beke Antal** árvái javára Pap Ferenczné szül. Megyessy Erzsébet 4 ftot adományozott, mit illető helyére átszolgáltattunk.

* **Két üteg agyu** fog városunkban állandóan elhelyeztetni aprilistól fogva, — a miklós-utczai kaszárnyában, mely a kincstár által lesz kellőleg átalakitandó. E két üteg az ujonan felállitott 13-ik tüzérezred felügyelete alá tartozik.

Beküldetett. T. szerkesztő ur! Jól esik lelkemnek, midőn ön közérdekü lapja hasábjain ismételve ád kifejezést az örömnek fő iskolánk épitésére kibocsátott sorsjegyeink kelendősége érdekében! e részvét késztet, hogy halasztást nem szenvedve közöljem, miszerint t. Diószeghy Sámuel ur Bécsben a hozzá küldött 125 db. sorsjegyet érintetlenül főiskolánk javára viszszaküldvén, egy száz oszt. ftot adományozni, m. Simonffy Ignácz magy. kir. táblai biró ur pedig a hozzá juttatott 100 dbért levonás nélkül rögtön 50 ftot kezemhez áttenni kegyeskedtenek. Minél több ily adakozókat kivánva, vagyok, Debreczenben, 1872. jan. 6.

Varga Lajos
ref. főiskolai ptnok

* **Irodalmi hirek.** A városi nyomdában megjelent „Keresztyén egyháztörténelem,“ első korszak az egyház függetlenségének kora, (vértanui korszak,) 33—313-ig Kr. u. irta Balogh Ferencz, hittanszaki tanár a debreczeni ref. kollégiumban; első füzet. Ára 80 kr. 112 lap. — „A franczia nyelv levélszerinti önoktatása, Robertson T. tanmódja szerint,“ irta Psenyeczki Nagy Sándor debreczeni tanár; 1. rész. VI. levél, 10 s 11 ik leczke; egy levél ára 30 kr. Aigner Lajos bizománya. Mindkét jeles müről már szólottunk más alkalommal, azért most is melegen ajánljuk ezeket a közönség figyelmébe és pártfogásába.

* **Rettenetes csapás** érte Miskolczy János csapó-utczai leánytanitót, ugyanis Döbrőn egy szeszgyár, melyben ipa dolgoztatott, felrobbant, s az egész gyári személyzet ott lelte halálát; Miskolczynak egy leánya időzött nagy anyjánál, s a borzasztó szerencsétlenségből neki is bőven kijutott, a mennyiben tetemesen megsérült s haja is összeégett. A nagy veszély onnan eredt, hogy a katlan kipattant s a szeszkészlet erről gyuladt meg.

* **Az ujonczozás elhalasztatik.** Az erre vonatkozó ministeri körrendelet igy szól: Tekintettel a törvényhatóságoknak 1872-ik évi jan. első napjaiban országszerte eszközlendő általános ujabb szervezésére és megalakulására, az ujoncz-jutalékok megszavazása tárgyában közelebb az országgyülés elé terjesztett törvényjavaslatban az ujonczozási idényt a védtörvény 31 ik szakaszának határozatától eltérőleg kivételesen 1872 ik febr. 15-től ugyanez év apr. 15-éig terjedő időszakra áttenni kellett. Azon feltevésben, hogy az 1872-ik évi ujonczozás, melynek országgyülésileg szükséges engedélyezése legközelebb várható. 1872. febr. 15-ike előtt foganatositható nem leend: fölhivom a közönséget, hogy 1871-ik évi okt. 12 én 32300. sz. a. kelt körrendeletem 9 ik pontján fölemlitett sorozójárásokbeli bizottságok utazási és müködési tervezetét az illető hadkiegészitési kerület és honvédzászlóalj parancsnokságával egyetértőleg akként siessen megállapitani, hogy az ujonczozás foganatositása az 1872-ik évi febr. 15-étől ugyanez év. apr. 15-éig terjedő időszakon belül eszközöltessék. Ezen egy hónappal elhalasztott ujonczozási idénynek megfelelő utazási és müködési tervezetek 1872 ik évi jan. 30-káig hozzám, illetőleg az erdélyi királyi biztoshoz, fölterjesztendők. Kelt, Budán, decz. 29 én 1871.

* **A járásbiróság** első tárgyalása hetfőn tartatik meg; tegnapig már huszonnégy beadvány érkezett ide.

* **Halálozás.** Egy ifju életet rabolt el ismét a halál, Csécsi Dezső hatodik gymn. osztálytálybeli tanuló tegnap jobb létre szenderült, temetése holnap délután leend. Béke lengjen a korán elhunyt ifju porai felett!

TÁRCZA.

A VILAGTALAN LEÁNYA

vagy

CONCINO CONCINI.

— Franczia regény —
GONZALES EMANUELTŐL.
(Folytatás.)

Harmadik rész.

— Ha felséged megengedi, hogy egyedül kisérhessen — szólt sugva a marsal — csakhamar sikerül bebizonyitanom, mily őszinte hü szolgája vagyok én. . . . A szép szökevényt pedig visszahoztam a kalitkába.

A király elpirult és köhécselt, hogy zavarát elpalástolhassa.

— Albert — szólt aztán, — neked a vadászatra vissza kell térned. A mi pedig a sort illeti, Marsal ur vegye át kisérőm szerepét s kövessen.

— Én önt nem fogom Sire, a hirhedett Signor Concini védelmére bizni, — szólt Luynes Albert bosszusan. — Nekem az a kötelességem; hogy önnek kisérője legyek és én e kötelességemhez hü maradok.

— Ön nagyon is bizalmatlan legjobb barátjához — válaszolt az olasz gunymosolylyal. — Ő felsége azonban azt teszi, mi neki tetszik. Különben is ugy vélem, hogy négyszem közt illő számolnom ama gyöngéd természetü küldetés felől, melylyel engem ő felsége megbizott.

Aztán halkan tevé hozzá: — Sire, szükséges volt a királynő előtt titokban tartanom e megbizást, nehogy a Thornstein család érdekeinek ártsak.

— Ön értett engem Albert, — szólt a király, nyugtalanságát rejtegetni törekedve s Concinihez fordulva igy szólt:

— Jelölje ki az utat előttem Marsal, én követni fogom.

Körülbelől egy negyed órával később egy kiskerttel környezett favágó kunyhóhoz érkeztek. —

— Ez a madárkának a kalitkája! — szólt mosolyogva az olasz.

Ezzel leszállottak mindketten a lóról s XIII. Lajos oly pásztori jelenetnek volt szemtanuja, mely őt egészen elbájolta.

Egy nagy, erőteljes ifju egy cseresznyefáról szedte a gyümölcsöt s az alant álló Krisztinának kalapjába hullatta azt.

Krisztina fekete vállat és vörös szoknyát viselt. A népies viselet elfedte ugyan előkelőségét, de azért nem kevésbé jól állott az neki.

E közönséges öltözet nagyon bosszantá a király szemét. Különben is féltékeny volt ama bizalmasság miatt, mely a hölgy és a fiatal ember közt létesni látszott, amennyiben ezt megbeszélt vidám csevegésükből s nevetésükből sejtette. —

— A király! — kiáltá egyszerre az ancrei Marsal.

Krisztinának arczáról rögtön eltünt minden vidámság. A zavarba jött Perrier Ferencz pedig sietve kuszott le a cseresznyefáról.

— Bagolyhoz hasonlitok-e én? — mormogá XIII. Lajos. — Ugy látszik megzavarám örömüket s jelenlétemben még cseresznyét sem mernek szedni.

— Hát azt kivánja-e felséged, — kérdé Concini hizelegve — hogy alattvalói a szokott tiszteletet megtagadják irányában?

— Jobb lenne, ha ezt ön figyelemben tartaná akkor, midőn a királyának szóló sürgönyöket felbontja, — válaszolt a fiatal király boszuson.

— Krisztina jelenléte annyira zavarba hozta a királyt, hogy nem volt tisztában arra nézve, mikép kezdje meg vele a társalgást.

Concini e közben észrevétlenül visszavonult, miközben Perrier Ferencznek intett, hogy kövesse őt.

A burgundi látszólag engedelmeskedett; visszavonult, de csak azért, hogy egy bokor mögé rejtőzzék el s hallgatózni kezdett.

Midőn a király azt hitte, hogy Krisztinával egyedül maradt, visszanyerte bátorságát s igy szólt:

— Miért remeg ugy tőlem kisasszony?

Krisztina zavarodva válaszolt:

— Bocsásson meg nekem Sire, ha reszketek, de én szégyenlem magamat öntől ez öltözetben. Szabad-e anyámat eléhivnom?

— Mire való volna az? — szólt a király kedvetlenül. — Hát akkor, midőn azzal a fiatallal együtt csevegett, hivta-e őt? Vagy talán fél velem egyedül lenni?

Megsértettem-e valaha kegyedet? Fájdalom, én nem tudom megnevettetni azokat, a kiket szeretek. En csak félelmet idézek bennök elé, pedig ez egyátalában nem ohajom, és ez onnan van, mert még eddig örömem vagy bánatom senkinek a részvétét nem kelté föl. Még azok is kik rám irigykednek, sajnálkoznának rajtam, ha szivemben olvashatnának.

E különös vallomás felett elcsodálkozván Krisztina, kiejté kezéből cseresznyével telt kalapját.

A fiatal király lehajlott, hogy azt fölemelje s a kihullotrtt cseresznyét szedegett föl a földről. E mulatság tetszett neki. E közben Krisztina fürtei érinték homlokát. A király elpirulva hökkent vissza. Ugyanezt lehete Krisztinánál is látni.

A király nehány pillanat mulva, hogy zavarát elrejtse, egy nehány szem cseresznyét, száránál fogva összeszedve igy szólt:

— Megengedi e nekem kisasszony, hogy sajátjából valamit lefoglalhassak?

— Hát nem minden az öné az Sire, mi francsia talajon terem? — kérdé a hölgy nyájas mosolylyal.

— Igaz; kivéve a sziveket, — susogá az ifju fejedelem. — Szeretetet nem lehet erőetni. Kegyed is az én ellenei közé tartozik kisasszony?

— Én hüséges családból származtam felség, és ön az én királyom!

— Mondja inkább, hogy barátja vagyok, őszinte, igaz barátja. Óh mennyire szeretnék én a kegyed barátságára számitani! Mily boldog lennék, ha tudnám, hogy bizalmas titkomat el nem árulná s bizalmam rovására aljas becsvágynak nem szolgálna. Én szeretem kegyedet Krisztina, mert kegyed szellemdus, és daczára, hogy megromlott erkölcsü udvarunkban élt, szüzies, mint Minerva. Én szeretem kegyedet, mert még soha sem kért tőlem semmit, még csak védelmemet sem, midőn veszély környezte. Szeretem kegyedet, mert soha hizelgő szavakkal nem beszélt hozzám, sem kihivó mosolylyal és tekintettel nem közeledett felém, mint udvaromnak többi hölgye.

— Ah, királyom, ön valóban nemes, ritka jó szivü; méltó fia a nagy Henriknek!

— Csakhogy sajnos, nem nevelkedtem mint ő, a bearni hegységeken. Az udvarnak pestises légkörében neveltek engem nagy vigyázattal föl. Népem soha sem fog engem nagy királynak nevezni. Ah, mennyien törekednek vállamra fölkuszni, hogy nagyobbaknak lássák őket. Én még jót sem merek cselekedni, mert azt sem tudom, mikép kell magamat oly esetben viselnem. Hogy győződhessem én akkor az igazság felől meg, ha mindenki csak hazugságot sugdos fülembe? És én még is ugy hiszem, hogy a csatatéren szabadabban lélegzeném, s jobban szolgálhatnám Francziaországot!

(Folyt. következik.)

* **Kiss Orbán Jánosné** urnő által a Beke árvák részére küldött két frtnintot köszönettel vettem.

Révész Bálint.

* **Adakozás.** Pap Ferenczné született Megyessy Erzsébet a Beke Antal árvái részére küldött 4 ftot átvettem. Révész Bálint.

* **A katonai volt főőrhely helyiségének** haszonbérbeadása a tanács által elrendeltetett, miután a terménycsarnok, melynek e helyiségek rendelkezésére bocsáttattak, már széchenyi-utczán az Eisenberger-féle házban bérelt helyiségeket.

* **Az ipartörvény** életbeléptetéseig is a czéhek ideiglenesen szervezkednek; a molnárczéh közelebbi gyülésén első czéhmesterül Kecskés Sándor, második czéhmesterül Kovács János, jegyzőül Kiss István választattak meg.

* **A polgári kör** választmánya ma délután ülést tartott; az eredményről közelebbi számunkban.

* **A sorshuzásra nézve** többfelől ugy vélekednek, hogy az — az ujonczozás elhalasztása következtében — szinte elmarad; jónak látjuk azért tudatni, hogy a sorshuzás folyó hó 20-án mulhatlanul megtartatik, s erre nézve az előmunkálatok már folynak is.

* **Értesítés.** A debreczeni jogászsegélyző egylet által f. hó 27-én tartandó tánczvigalomra, a páholyok iránti előjegyzések, a bérlőkre tekintet nélkül, naponkint 2—3-ig alólirottnál (vár-utcza 774) eszközölhetők. Az előjegyzett páholyok a bál napján a szinházi pénztárnál lesznek kiválthatók. Felkéretnek egyszersmind mindazok, kik a bálra meghivást nem kaptak s arra igényt tartanak, hogy méltóztassanak e tárgyban hozzám fordulni.

Szilassy Ernő,
biz. elnök.

* **A talyigás téren,** az év minden szakában, sokszor késő éjjelig lehet látni magokra hagyott talyigás lovakat, melyeknek gazdái bizonyosan nem más helyt, mint a borozó asztal mellett töltik az időt; s többször megtörtént már, minek e sorok irója is szemtanuja volt, hogy az ily magára hagyott szenvedő állat megunván az éhséget, szomjuságot s télben mint jelenben is a hideget, megindul s utat téveszve, tökékbe akadozva kártétel nélkül aligha visszakerül gazdájához; felhivom azért az illető rendőrség figyelmét, hogy az oly késő időkben ott találn s a szenvedéseknek minden igaz ok nélkül kitett talyigás lovak tereltessenek be a városistállójába, vétessenek gondozás alá s illető gazdáik büntettessenek meg méltóképen, hogy az ilyen, valóban állatkinzásnak esetára elejevétessék. **S. I.**

* **A hazardjátékok** még folytonosan üzetnek városunkban; közelebb is Mayer czeglédutczai kávéházából négy hazárdjátékos a kapitányi hivatal által végleg kiiltatott.

* **Cselédhiány.** Több oldalról halljuk a panaszt, hogy a cselédekben a gazdák nagy szükséget szenvednek. Ilyenkor tünik ki aztán, mily égető kérdés volna a cselédügy rendezése.

* **A boldogfalvai kertből** a karólopásnak még sem szakadt vége, a csősz ugyan már nyomában van a tolvajoknak, s nyomuk a Gilányi-kaszárnyáig vezetett.

* **A gázfogyasztókat** ujolag figyelmeztetjük, hogy holnap, mint e hó első vasárnapján a gázfelügyelő vizsgálatot tart, minélfogva gáz óráikat délután zárva tartsák.

* **A göztéglagyár részvénytársulat érdekében jan. hó 11-én d. u. 3 orakor fog a Bika szálloda 7. sz. a. szobájában értekezlet tartatni, melyre is ezennel minden érdekelt fél meghivatik.**

Debreczen 1872 január hó 6.

a tervezők.

Szinházi szemle.

= Kedden, jan. 2-án adatott a „**Saint tropezi vagy a méregkeverő**" rémdráma 5 felvonásban. E dráma még mindig bir vonzerővel, s azt az igen sikerült jellemzéssel keresztül vitt háromfő alaknak köszönhet. Rónai György szerepében már sokkal ismeretesebb, mintsemhogy játéka s alakitása bővebb részletezésre szorulna, Szakál Rózának a czimszerep egyik legjobb szerepe, ma azonban nem a legjobban disponáltnak látszott. A méregkeverőt elég tanulmánynyal Bercsényi adta, s azt, hogy az intricumokban otthon van, ezuttal is bebizonyitá. Közönség szép számmal.

= Szerdán, jan. 3-án adatott: „**Tevedt nő**" opera 4 felv. Verditől. Az előadás összevágó volt, s Mándokyné és Dalfi valamint Tanner több izben megtapsoltattak.

= Csütörtök, jan. 4-én adatott: „**Egy szegény leány**" életkép dalokkal 3 szakaszban. Irta Berg. — E darab valóban megfelel azon elnevezésnek hogy életkép; alakjai legtöbbnyire valóban életből vannak meritve. Annyi ismerős alakkal találkozunk e darabban, hogy szinte teljesen feledjük azt, hogy a szinpad áll előttünk. A czimszerepet Szakál Rózsa mély érzelemmel, meleg kedélyiyel adta. Zöldiné mint nagymama, Zöldi mint tábornok remekeltek s Együd Bibicz ur szerepében tökéletesen lépést tartott velek, s Hetenyi Laura is nem kevéssel járult az előadás sükerének emeléséhez. Vezéri mint báró nagyon emlékeztetett a parvenukre, s mozgása darabos, szegletes volt. — Inas szerepben ma egy uj tag lépett fel, — valakit három szóval kellett volna bejelenteni, s a fráter négyszer akadt meg. — Ez uj egyén a mint fülhegygyel hallottuk, több nála ügyesebb, s már régóta itt működő collegájának elébe lett téve fizetés tekintetében, — a mi bizony nem nagy kedvet szeres, az illető igyekvő segédszemélyzetnek. — Közönség szép számmal.

Fővárosi értesitő.

** A magyar történelmi társulat e hó 4-én tartott ülésében elnökölt Horváth M. A titkár a folyó ügyek elintézése után egy XV. századból (Szabács ostroma után) való históriás éneket mutat be. Báró Nyári Jenő több régiséget ad be. Bottka Tivadartól kitünő tanulmány olvastatott fel a vármegyék történeti fejlődéséről.

** Vitkovics Mihály a kedélyes magyar dalnok porai a ferenczvárosi temetőben nyugosznak, sirján egy év előt még emlékkő állott, s most senki nem tudja, hol pihennek a drága hamvak? Az akadémia tehetne lépéseket, hogy a kegyeletet érdemlő hely felkeresése által megmentessék a nemzeti becsület.

** A drámabiráló bizottság Rákossy Jenő „Szinre szint" czimü 5 felvonásos vigjátékát előadásra ajánlotta.

Belföldi hirek.

*** Nagy-Bajomból a következő sorokat vettük: Épen e perczben olvasom a „Debreczen" 1872-ik évi 1-sö számából, hogy ohajtandó vólna, ha a statistikai adatok minden egyházból beküldetnének. E tárgyra vonatkozólag szives készséggel teszem közzé, hogy a bihar-nagy-bajomi reform. egyházban a mult 1871-ik évben született finemü 74, nőnemü 75, összesen 149, meghalt finemü 56 nőnemu 65 összesen 121, egybekelt 43 pár. Mind községi életünkre nézve érdekes mozzanatot jelzem ez uttal egyszersmind azt is, hogy kis városunk értelmesebb polgárai között, a szellemi téren előhaladás, s különösen az alkotmányos élet fő feltételének az öngondolkozásnak felébresztése végett egy népkör alakult, mely czélja felé hirlapok és könyvek olvasása által akar törekedni. Különös azonban s bizonyára minden müvelt embert csudálkozásra inditó körülmény, hogy a város, különben tisztelt előljárói közül épen a birót és a jegyzőt, — kik pedig hivatva volnának az előre haladás zászlóját lobogtatni, — a körben nem üdvözölhetjük.

*** Csáthy Gézáné, Megyaszai Ilka asszony — a M. P. szerint — Kolozsvárra tette át lakását Aradról; Follinus társulatánál most Aradiné alkalmaztatott helyére.

*** Biharmegye a régészeti egyletnek évenként 100 ftot termet ajánlott.

*** Bojton a ref. lelkész olvasó kört alakitott, s saját könyveiből igen szép számmal ajánlott fel az uj egyletnek, a miért csak elismerést érdemel.

*** B. Ujfalubana mult héten tüz volt, szerencsére a jókor érkezett segély a pusztító elemnek ellene állt, s csupán egy kisebbszerü épület lőn semmivé a gyógytár udvarán.

*** H. Szoboszlón testgyakorló intézet felállitásán müködnek.

*** N. Váradon a jogászok közül a katonai tanfolyamra csak négyen jelentkeztek. A „Nagyvárad" keserü gunynyal idézi erre: Csak sast nemzenek a sasok....

*** Öngyilkosság. Gábor Lajos bihar-szadányi rektor, főiskolánk egykori növendéke agyon lőtte magát; oka nem tudatik.

*** A „Bihar" szerkesztésétől Juhász Gyula visszalépett, s érzékeny szavakkal vett bucsut olvasóitól, a derék szerkesztő visszalépését mi őszintén sajnáljuk, s ohajtanók, ha szintoly szakavatott egyén állana pártunk régi közlönye élére.

Délutáni posta.

— Bécs, jan. 5. A „N. Fr Pr." irja: A Venzil kőszénbányában strike ütött ki. Egy zászlóalj gyalogság küldetett el oda. Egy csendőrhadnagy megsebesittetett. Számosan fogattak el.

— Brüssel, jan. 5, A strike alkalmából Charleroi bánya birtokosait fenyegetni kezdik. A jelekből azt lehet következtetni, hogy az internationale keze működik a munkaszünetelésnél.

— Bécs, jan. 5. A hirek, melyek a horvát tárgyalások sikertelenségéről szólnak, époly alaptalanok, mint a melyek a bizonyos sikert jelentik. A való az, hogy mindkét fél beismerte, miszerint további tárgyalások utján megegyezés létesülhet.

— Páris, jan. 6. A febr. 15-kén fizetendő 4-dik félmilliárdra 400 millio már készen van a pénzügyminiszternél; 100 milliót és a 25 millió kamatot a bankárok fogják előteremteni.

Olvasóinkhoz!

Lapunk bezártáig táviratainknem érkeztek meg. **Szerk.**

KÖZGAZDASÁG.

A posta ügy.

(Folytatás.)

Sőt a postán utazóknak is tiltva volt a levelek magokkal vitele és szállitása. Nagy ingerrel birt az ugynevezett „levélcsempészésekre" nézve a magas leveldij, melyet a posta minden jelentékenyebb küldeménytől igényelt.

Ellenben mindaddig, mig a postakocsik használatba nem jöttek, addig a közönséges (levél) vagy lovaspostánál nehéz eszközök (csomagok) szállitása a közönségnek megtagadtatott és ezeket magán uton kellett elszállittatni, ha a postára közvetlen sürgönyposták általi el szállitás végett feladni nem akarták. A kevéssé kiterjedt forgalom szerény igényeinek megfelelt régenten egy oly intézet, mely aránylag olcsón és gyorsan szállitotta a levelezéseket. A málha szállitás lassan haladt, magán szállitási alkalmak által még az akkori időkben közönsége sen keveset törődtek a gyorsasággal és időnyeréssel, oly dolgokkal, melyek bizonyára akkor is drágák voltak.

(Folyt köv.)

— A mai piacz elég népes volt különösen eladók vidékről sokan jöttek, de vevő kevés jelentkezett.

Az áruczikkekből buza, tengeri és zab volt legtöbb.

Piaczi árak: tiszta buza 10 ft 50 kr. kétszeres 8 ft 20 kr. rozs 6 ft 80 kr. árpa 4 ft 80 kr. zab 3 ft 50 kr. tengeri 7 ft 80 kr. köles 6 frt 20 kr. repcze 5 ft 50 kr. egy mázsa szalonna 32—34 ft.

Időjárásunk még téliés ugyan, de a hideg előbbi erejéből sokat veszitett.

Nyilttér.

Löfkovics József árverési intézetében f. hó 9-kén kedden d. e. 9 órakor **arany és ezüstnemüek, többféle férfi és női ruhák, női bundák, butorlétek s varrógép egy lefaucheux és egy drótcsövü dupla fegyver, fegyvertáskák vadászatrisznyák, egy szobai távcső stb. tognak** elárvereltetni.

Löfkovics József.

Felelős szerk. és kiadótulajdonos: **OLÁH KÁROLY.**

HIRDETÉSEK.

Varrógép gyárosok és iparosok számára.

Főügynöksége
A SINGER MANUFACTURING CO.-NAK
New-Yorkban.

ROTH L. F.
Debreczen, Váradutcza 2130. sz. a.

Kitünő minőségü Családi varrógépek.

A Singer amerikai uj családi varrógép azon egyedüli gép, mely **mindannyi anyagot**, a legfinomabbtól és kartontól a legvastagabb és dupla posztóig is varr, valódi kines tehát mindannyi háztartásra **fehérruha-varrónők, nőruha szabó** és **nőczipészek, sapka** és **ernyő-csinálókra** nézve, a gép tüzöget, szeg, passepoil-zsinórt bevarr, vetzsinórt felvarr, minden kondoritó munkát s szalag beszegést, gyapozást végez s fölibevarrást és sujtás felvarrást eszközöl s azt mind a legnagyobb könyüséggel és szabatossággal.

A gép használatának begyakorlása 3—4 óra munkája.

A „Singer Manufacturing Company" nagy gépei gyárosok és iparosok számára kiválólag erősen vannak alkotva és a leggyönyörübb munkát szolgáltatják.

Valamennyi gép munkapróbái ki vannak rakva.

A gépek legnagyobb készséggel mutattatnak és megszerzésük kevésbé vagyonosaknak részletfizetésekkel könnyitetik. — Bátor vagyok t. cz. becses látogatásra felkérni, hogy e gépek kiválósága iránt meggyőződhessék.

542. 6—2 **Roth L. F.**

Jutányos árak, ingyen oktatás.

Először itt A vásár-téren

az óriásnők királynéja.

Egyike e század legszebb hölgyeinek, született Marseilleben **23 éves 360 font nehéz.** Tagjainak kerülete: a karok 19, a lábszárak 21 hüvelyk, derék átmérője 4 láb, karjai alatt két férfivastagsággal bir. Továbbá látható:

egy élő krokodil.

Első hely 20 kr. — Második hely 10 kr.

28 1—2 **Fivri L.**

HAAS FÜLÖP-féle
szőnyeg raktár.

Mindenféle kanapé elébe való szőnyeg 8 frttól 100 forintig.

Ágy elébe való szőnyeg 1 ft 50 krtól 15 ftig.

Futó szőnyeg legnagyobb kiválasztásban rőfe 35 krtól 4 frtig kapható

Rott Lipót és testvére,
üzleteikben.

7 1?

FÜLKEI KÁLMÁN

ujonnan és jól berendezett

arany- ezüst ékszer-áru-üzlete Debreczenben

Széchényi-utcza gróf Dégenfeld házában,

ajánlja a legnagyobb választékban ellátott mindennemü arany, ezüst czikkeit, u. m. férfi s női pecsét-gyürüket, broche és fülbevalókat, arany óraláncokat, medalionokat, legujabb divatszerinti gránát-brocae s fülbevalókat, karpereczeket, ezüst kanalakat, kés és villákat, ezüst poharakat, kenyér-kosarakat, dezertkéseket, ezüst-arany karpereczeket, ezüst óraláncokat, ezüst virágtartó, szivartartó, sótartókat, a legfinomabb tajték-pipákat, szivarszipkákat és számtalan elő nem sorolható apróságokat

a legjutányosabb ár mellett.

☞ Egyszersmind megveszen mindenféle ócska arany-ezüst nemüket, továbbá elfogad minden megrendeléseket és javitani valókat.

Vidéki megrendelések, gyorsan és pontosan teljesittetnek. 11 4—5

VERES LÁSZLÓ

Arany, ezüst müves és ékszerész Debreczenben

Ajánlja ujonnan berendezett, arany, ezüst és ékszer üzleti a legjutányosabb ár mellett.

Ugyszinte ajándékul alkalmas tárgyak nagy választékban kaphatók. — Ugyszintén minden ócska arany- és ezüstféléket a lehető legmagasabb árban megveszek és becserélek.

Különösen figyelmébe ajánlom az uraságoknak következő czikkeimet: **Arany gyürük**: 18 karátos aranyból, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 tttól egész 100 ftig. **Legujabb divatszerinti függők**: 18 karátos aranyból 2—20 frig. **Igen szép Broche garniturák**: 16, 17, 18, 19, 20, 24, 26, 28, 30, 40 ftig. **Karékek**: 18 karátos aranyból, 10, 15, 17, 20, 30, 35, 40, 45, 50, 60—65 ftig. **Női nyakékek**: igen diszes alakokban, 15, 16, 18, 20—30 ftig. **Medaillonok**: 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13 frtig. **Férfi óraláncok**: 13 próbás ezüstből, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 frtig. 18 karátos aranyból 20, 30, 35, 40, 50, 60 frtig. **Női brochetük**: 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 frtig. **Férfi inggombok**: párja 4, 5, 6, 7, 8 frtig. **Arany keresztek**, 18 karátos aranyból, 2 frt, 50 krtól 3, 4, 5, 6 forintig.

Továbbá, minden itt elő nem sorolt czikkekkel, ugy helyben, mint vidékre, megrendelés utján, jutányos árért szolgálandok, — s mint szintén mindenféle **ékszerek javitását** és **tisztitását** a legrövidebb idő alatt teljesitem.

Üzlet-helyiségem főpiacz, **Szikszay József** ur házában **Rickl József** ur füszerkereskedésével átellenben.

17 20=20

Gerèby Fülöp

füszer kereskedésébeu:

Ementhali, gróji, strahinó, Gorgonsola, Chester, Parmazán Fremage de Brie, Neufchatelli Romandur Quargel sajtok.

Tengeri hal: rák, pók, tin hal olajba, Ajocska, hering olajba, halikra, Angolna, osztriga franczia, bajor, angol, magyar mustár kitünő minőségben kapható. 15 3—3

Jamaica, Cuba és Braziliai rumot, Caraván, pecco, Mandarin és Souchong, Theákat, angol Thea sütemenyeket, franczia és sweitzi Liguereket jutányos árért jóminőségben.

14 3—3 ajánl: **Gerèby Fülöp.**

Eladó ház.

Piacz-szivutczán az 1988-ik számu ház hét köblös háztán való földdel széles udvarral szabad kézből minden órán eladó.

Értekezhetni ugyanazon utczán az átellenes 2004-ik számu háznál

Kecskés Andràsnàl.

26. 1—2.

Vàsári jelentès.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására juttatni, miszerint a mostani vásár alkalmával a külső vásártéren levő sátromban nem tartok raktárt, hanem igen dusan ellátva itt a városban 1828-ik sz. a. Dragotta Sándor ur házában mindenféle carlsbadi porczellán s diszczikkel a n. é. közönség figyelmébe s pártfogásába ajánlom magamat.

Debreczen, 1872. január 5.

alázatos szolgája
Jacobovics Antal.

29. 1—2.

Kiadó lak.

Atköltözködés miatt a kis csapó-utczán 373. sz. a. egy csinos utczai lakás, három lakszoba egy előszoba pincze, konyha, pad s kamarából álló, pünkösdig igen jutányos feltételek mellett és azon tul is kiadó minden órán; ugyanitt több rendbeli szobabutorok s konyhai fa eszközök eladók. Értekezhetni ugyan-ott. 21—3

Debreczen, 1872. Nyomatott Telegdi L. betüivel.